

Sanayi üretimi Ekim'de yıllık bazda yüzde 8,5 arttı.

Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi Ekim ayında bir önceki aya göre yüzde 0,6 oranında artarken takvim etkisinden arındırılmış veri bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 8,5 oranında arttı. Böylece sanayi üretimi Ağustos ayındaki hızlı yükselişin ardından son iki aydır ivme kaybetse de 2020 yılı Haziran ayından bu yana yıllık bazda yükselişini sürdürmüştü.

İmalat sanayi PMI verisi iki aylık gerilemenin ardından Kasım ayında 52 ile bir önceki aya göre 0,8 puan artış gösterdi. Sanayi üretimi için öncül veri olarak görülen bu veriye göre sanayi üretiminde Kasım ayında da artış beklenmekte.

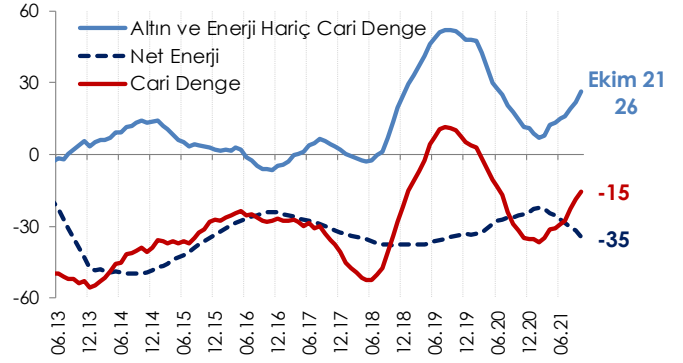
Sanayi Üretim Endeksi Ekim 2021	TEA yıllık %Δ	MEA aylık %Δ
Toplam sanayi	8,5	0,6
Madencilik ve taşocaklılığı	9,2	-0,3
İmalat sanayi	9,2	0,7
Elektrik, gaz, buhar	3,5	0,1
Ara mali	12,9	1,3
Dayanıklı tüketim mali	5,7	0,3
Dayanısız tüketim mali	9,0	3,6
Enerji	4,6	1,4
Sermaye mali	1,6	-5,2
İmalat sanayi	9,2	0,7
Düşük teknoloji	12,5	3,8
Orta-düşük teknoloji	9,4	0,4
Orta-yüksek teknoloji	4,9	-2,0
Yüksek teknoloji	-2,4	-10,6
Otomotiv	-10,2	1,9
Kimya	18,0	2,6
Gıda	6,7	5,2
Tekstil	10,8	3,4
Mobilya	9,3	-1,7
Elektrikli Teçhizat	-0,4	-0,6

Sanayi üretiminin yıllık bazdaki artışına alt gruplar bazında bakıldığında ara mali üretimi 5,2 puan ile sanayi üretimindeki artışta önemli katkı sağladı. Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde gıda sektörü üretimi bir önceki aya göre yüzde 5,2 ve tekstil üretimi ise yüzde 3,4 artış ile öne çıktı.

Cari denge Ekim'de 3,2 milyar dolar fazla verdi.

Ağustos ayından bu yana pozitif seyreden cari işlemler dengesi Ekim'de son 3 yılın en yüksek seviyesinde fazla verdi. Böylece 2020 yıl sonunda 35,6 milyar dolar olan 12 aylık cari açık Ekim ayında 15,4 milyar dolara gerilemiş oldu.

Cari İşlemler Dengesi (yıllık, milyar dolar)

Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının (ithalat hacminde navlun ve parasal olmayan altın hariç tutulmakta.) Şubat 2009'dan bu yana ilk defa fazlaya dönmesi cari fazla verilmesinde etkili olurken, seyahat ve taşımacılık gelirlerindeki artış da cari fazlayı destekledi.

Net doğrudan yatırımlar Ocak-Ekim döneminde 5,9 milyar dolar olurken bunun yaklaşık yüzde 80'ini yurt dışı yerleşiklerin net gayrimenkul yatırımları oluşturmaktadır. Aynı dönemde yurt dışı yerleşikler 1,4 milyar dolar hisse senedi satarken, DİBS piyasalarında 1,3 milyar dolar alım gerçekleştirdi.

Bütçe Kasım'da 32 milyar TL fazla verdi.

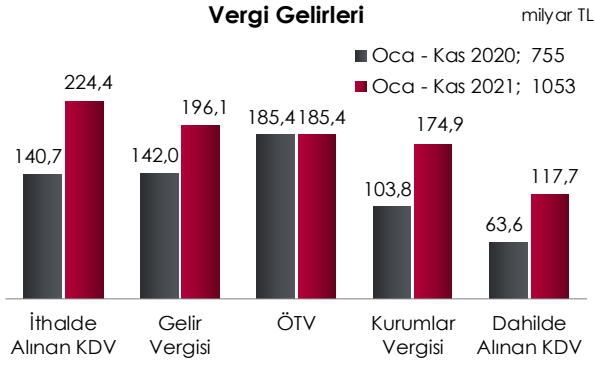
Kasım ayında merkezi yönetim bütçe giderleri yıllık bazda yüzde 40,9 artışla 135,8 milyar TL seviyesinde gerçekleşirken bütçe gelirleri yüzde 52,9 artışla 167,8 milyar TL oldu. Böylece merkezi yönetim bütçesi Kasım'da 32 milyar TL fazla verdi. Faiz dışı denge ise geçen yılın aynı döneminde 22,9 milyar TL fazla verirken Kasım ayında 47,3 milyar TL fazla verdi.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

(milyar TL)	Kasım			Oca-Kas		
	2020	2021	Δ %	2020	2021	Δ %
Bütçe Giderleri	96,3	135,8	40,9	1.064,0	1.318,8	24,0
Faiz Hariç Gid.	86,8	120,4	38,7	934,9	1.146,9	22,7
Faiz Giderleri	9,5	15,3	61,4	129,1	171,9	33,2
Bütçe Gelirleri	109,7	167,8	52,9	931,9	1.272,3	36,5
Vergi Gelirleri	99,2	148,9	50,0	754,6	1.053,4	39,6
Diğer Gelirler	10,5	18,9	80,0	177,3	218,9	23,4
Bütçe Dengesi	13,4	32,0	138,3	-132,1	-46,5	-64,8
Faiz Dışı Denge	22,9	47,3	106,4	-3,0	125,4	-

Ocak-Kasım döneminde bütçe giderleri yüzde 24 artarken bütçe gelirleri yüzde 36,5 artış gösterdi. Söz konusu dönemde bütçe gelirlerinin bütçe harcamalarından daha hızlı artmasında ekonomik aktivitedeki toparlanma etkili oldu. Bütçe açığı ise bu dönemde 132,1 milyar TL'den 46,5 milyar TL'ye geriledi.

Vergi Gelirleri

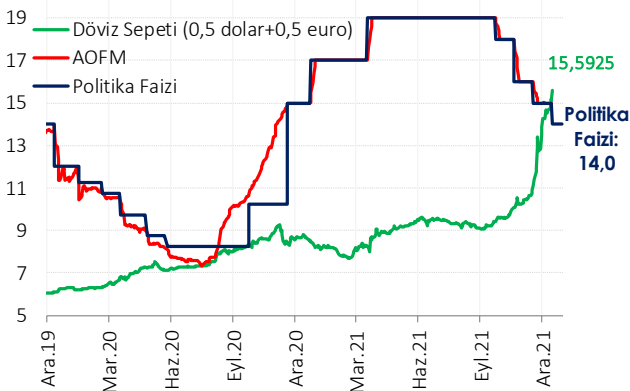

Ocak-Kasım döneminde faiz hariç giderlerde en büyük paya sahip olan cari transferler yıllık bazda yüzde 17,9 artarken, personel giderleri yüzde 19,6 oranında arttı. Öte yandan bütçe gelirlerinin en büyük kalemi olan vergi gelirleri aynı dönemde yıllık bazda yüzde 39,6'lık artış gösterdi. Vergi gelirlerindeki artışta ithalde alınan katma değer vergisinin yüzde 59, gelir vergisinin yüzde 38, kurumlar vergisinin 69 ve dahilde alınan katma değer vergisinin yüzde 85 artması rol oynadı. Öte yandan özel tüketim vergisi söz konusu dönemde değişim göstermedi.

TCMB, politika faizini yüzde 14,0 seviyesine indirdi.

TCMB Para Politikası Kurulu (PPK) 16 Aralık'ta gerçekleştirilen yılın son toplantısında politika faizinin (haftalık repo faizi) yüzde 15'ten yüzde 14'e indirilmesine karar verdi. Kurul böylece son 4 ayda politika faizini 500 baz puan indirmiş oldu.

TCMB Politika Faizi ve Döviz Sepeti

Karar metninde milli gelir verileri ile öncü göstergelerin, yurt içinde iktisadi faaliyetin ve dış talebin de etkisiyle güçlü seyrettiğine işaret edildi.

Alınan kararların birikimli etkisinin 2022 yılının ilk çeyreğinde izleneceği ve değerlendirileceği belirtildi.

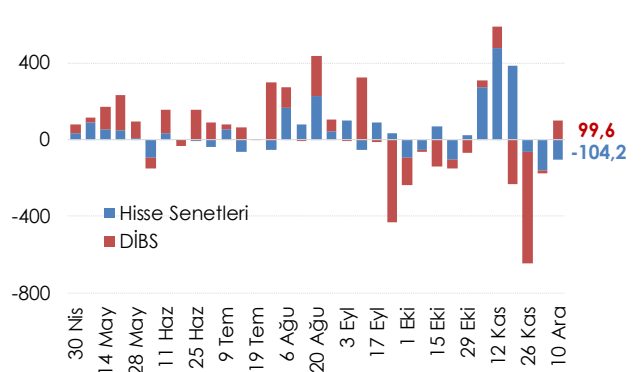
Kasım ayında enflasyonda gözlenen yükselişte döviz kuru gelişmeleri, küresel gıda ve tarımsal emtia fiyatlarındaki artışlar ile tedarik süreçlerindeki aksaklıklar gibi arz yönlü unsurlar ve talep gelişmelerinin etkili olduğu ifade edildi.

Kurul ihracattaki artış eğiliminin güçlenmesiyle cari işlemler dengesinin 2022 yılında fazla vermesini öngörmekte.

Haftalık Para, Banka ve Menkul Kıymet İstatistikleri

10 Aralık ile biten haftada yurt dışı yerleşikler hisse senedi piyasasında net 104,2 milyon dolar satış gerçekleştirirken DİBS piyasasında da net 99,6 milyon dolar alış gerçekleştirdi. Bununla birlikte yıl başından bu yana hisse senedi piyasasından 470,2 milyon dolar satış, DİBS piyasasında 1 milyar dolar alış gerçekleşmiş oldu. Yurt dışı yerleşiklerin portföyünde 4,9 milyar dolar DİBS ve 20 milyar dolar hisse senedi bulunmaktadır.

Yurtdışı Yerleşiklerin Net Portföy Yatırımları, Milyon \$

Döviz Tevdiat Hesapları (DTH) 10 Aralık ile biten haftada bir önceki haftaya göre 500 milyon dolar artışla 258,1 milyar dolar olurken toplam mevduatlar içindeki payı yüzde 63,6 oldu. DTH, yurt içi gerçek kişilerde 124 milyon dolar azalırken yurt içi tüzel kişilerde 798 milyon dolar artış gösterdi.

TCMB'nin brüt döviz rezervi 855 milyon dolar azalışla 84,1 milyar dolara gerilerken, altın dahil toplam brüt rezervler 1,1 milyar dolarlık azalışla 123 milyar dolar oldu. Net rezervler ise 1,3 milyar dolar azalışla 21,2 milyar dolar oldu.

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER	2016	2017	2018	2019	2020	Son 3 Veri		
BÜYÜME						21.Ç1	21.Ç2	21.Ç3
GSYH (milyar USD)	869	859	797	760	717	188,9	189,2	225,5
GSYH (milyar TL)	2.627	3.134	3.759	4.318	5.047	1.393	1.586	1.915
Kişi Başına Gelir (USD)	10.964	10.696	9.793	9.208	8.597			
Büyüme Oranı (%)	3,3	7,5	3,0	0,9	1,8	7,4	22,0	7,4
Net İhracatın Katkısı (puan, %)	-1,1	0,2	3,6	2,3	-5,3	1,2	6,9	6,8
ENFLASYON (yıllık, %)	2016	2017	2018	2019	2020	Eyl.21	Eki.21	Kas.21
TÜFE	8,5	11,9	20,3	11,8	14,6	19,58	19,89	21,31
Yurt İçi ÜFE	9,9	15,5	33,6	7,4	25,1	43,96	46,31	54,62
İŞGÜCÜ PİYASASI	2016	2017	2018	2019	2020	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21
İşsizlik Oranı (%)	12,8	10,3	13,3	13,6	13,0	12,0	11,1	10,7
İşgücüne Katılım Oranı (%)	51,2	52,0	52,3	51,8	47,9	52,5	53,0	52,9
DÖVİZ KURLARI	2016	2017	2018	2019	2020	Eyl.21	Eki.21	Kas.21
TÜFE Bazlı Reel Efektif Döviz Kuru	93,49	86,27	76,36	76,18	62,17	63,03	60,11	54,33
USD/TL	3,54	3,81	5,27	5,95	7,35	8,84	9,48	12,66
EUR/TL	3,70	4,55	6,03	6,66	9,02	10,31	11,00	14,28
Döviz Sepeti (0,5*EUR+0,5*USD)	3,62	4,18	5,65	6,30	8,18	9,58	10,24	8,56
DIŞ TİCARET (GTS, 12 aylık, milyar USD)	2016	2017	2018	2019	2020	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21
Dış Ticaret Dengesi	-52,9	-74,2	-54,0	-29,5	-49,9	-46,7	-44,4	-43,5
İhracat	149,2	164,5	177,2	180,8	169,5	207,4	212,1	215,6
İthalat	202,2	238,7	231,2	210,3	219,4	254,1	256,5	259,1
Karşılama Oranı (%)	73,8	68,9	76,6	86,0	77,3	81,6	82,7	83,2
ÖDEMELER DENGESİ (12 aylık, milyar USD)	2016	2017	2018	2019	2020	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21
Cari İşlemler Dengesi	-27,0	-40,8	-21,7	5,3	-35,6	-22,9	-18,7	-15,4
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-3,1	-4,8	-2,7	0,7	-5,0	-12,1	-9,9	-8,2
Finans Hesabı	17,5	41,7	-11,6	1,1	7,7	41,8	46,6	36,4
Doğrudan Yatırımlar (net)	10,7	8,3	9,2	6,3	4,3	6,0	6,7	7,1
Portföy Yatırımları (net)	8,4	24,4	-0,9	-2,8	-9,6	12,6	13,7	8,9
Diğer Yatırımlar (net)	-1,6	8,9	-19,9	-2,4	12,9	23,2	26,2	20,5
Rezerv Varlıkları (net)	0,8	-8,2	-10,4	6,3	-31,9	34,4	43,6	40,9
Net Hata ve Noksan	10,3	-9,1	22,9	-0,1	-3,9	15,5	15,8	19,9
BÜTÇE (Kümülatif, milyar TL)	2016	2017	2018	2019	2020	Eyl.21	Eki.21	Kas.21
Harcamalar	584,1	677,7	830,8	999,5	1202,2	1051,6	1183,1	1318,8
Faiz Harcamaları	50,2	56,7	74,0	99,9	134,0	142,3	156,6	171,9
Faiz Dışı Harcamalar	533,8	621,0	756,8	899,5	1068,3	909,4	1026,5	1146,9
Gelirler	554,1	630,3	758,0	875,8	1029,5	990,6	1104,6	1272,3
Vergi Gelirleri	459,0	536,0	621,5	673,3	833,1	808,4	904,5	1053,4
Bütçe Dengesi	-29,9	-47,4	-72,8	-123,7	-172,7	-61,1	-78,5	-46,5
Faiz Dışı Denge	20,3	9,3	1,1	-23,8	-38,8	81,2	78,1	125,4
Bütçe Dengesi / GSYH (%)	-1,0	-1,5	-1,9	-2,9	-3,4	-1,0	-1,2	-0,7
MERKEZİ YÖNETİM BORÇ STOKU (milyar TL)	2016	2017	2018	2019	2020	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21
İç Borç Stoku	468,6	535,4	586,1	755,1	1060,4	1169,1	1186,7	1205,0
Dış Borç Stoku	291,3	341,0	481,0	574,0	752,5	925,9	994,5	1063,8
Toplam Borç Stoku (12 aylık)	760,0	876,5	1067,1	1329,1	1812,8	2095,0	2181,2	2268,7
BANKACILIK SEKTÖRÜ (milyar TL)	2016	2017	2018	2019	2020	Ağu.21	Eyl.21	Eki.21
Krediler	1.484,3	1.733,6	2.393,1	2.654,4	3.574,6	3.908,0	4.036,0	4.179,6
İhracat Kredileri	115,4	140,7	245,7	274,7	354,5	422,3	450,9	477,5
Türk Eximbank İhracat Kredileri	43,2	61,6	129,5	142,9	178,3	210,9	224,0	232,7
Türk Eximbank'ın Payı (%)	37,4	43,8	52,7	52,0	50,3	50,0	49,7	48,7
SYR (%)	15,6	15,6	17,3	18,4	18,7	17,26	17,30	17,31
TGA (%)	3,1	3,2	3,9	5,4	4,1	3,67	3,54	3,50